

Økonomiministeriet

5. maj 2025

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 13.05.2025

1) Konkurrenceevne, forenkling og forbedring af erhvervsvilkår i EU: Opsparings- og investeringsunionen (SIU)
<i>KOM-nummer foreligger ikke</i>
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Erhvervsministeriet	2
2) Forslag om låneinstrument til forsvarsinvesteringer (SAFE)
<i>KOM(2025)122</i>
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Forsvarsministeriet	9

Dagsordenspunkt 2: Konkurrenceevne, forenkling og forbedring af erhvervsvilkår i EU: Opsparings- og investeringsunionen (SIU)

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN ventes 13. maj 2025 at drøfte Kommissionens nylige meddelelse om en opsparings- og investeringsunion (SIU), som bygger videre på arbejdet i EU med kapitalmarkedsunionen og bankunionen. Kommissionens meddelelse blev offentliggjort 19. marts 2025 og indeholder en beskrivelse af og en tidslinje for en række tiltag, som Kommissionen ventes at fremsætte for at fremme SIU. Meddelelsen skal desuden ses i sammenhæng med den overordnede målsætning i EU om at styrke europæisk konkurrenceevne. Det polske formandskab oplyser, at drøftelsen i ECOFIN især skal ses i kontekst af formandskabets ønske om at sætte fokus på regelforenkling og byrdelempelser i EU.

SIU har blandt andet til formål at sikre, at EU's finansielle system i højere grad kanaliserer europæernes store opsparinger til produktive investeringer og dermed skaber flere finansieringsmuligheder for virksomheder og bedre afkast for borgere. Meddelelsen favner bredt og berører forventede emner såsom fragmentering af kapitalmarkederne og barrierer for investeringer i EU, behov for en markedsdrevet konsolidering af kapitalmarkederne, styrket finansiel dannelse hos forbrugere, brug af offentlige EU-midler til at mindske risikoen ved udvalgte private investeringer samt tilsyn med kapitalmarkederne. Derudover understreger Kommissionen vigtigheden af nationalt at styrke supplerende pensionsopsparinger i sammenhæng med stærke kapitalmarkeder samt tiltag, der fremmer en opsparings- og investeringskonto baseret på nationale 'best practices'. Fremskridt på SIU vil også blive fulgt bl.a. i det europæiske semester via landespecifikke anbefalinger.

Regeringen tager Kommissionens meddelelse om SIU til efterretning og vil tage stilling til de kommende konkrete forslag i takt med, at de fremsættes, herunder tilgangen til forskellige opfordringer vedr. nationale tiltag. Regeringen finder det centralt, herunder for EU's produktivitet og konkurrenceevne, at de europæiske opsparinger i højere grad kanaliseres over i kapitalmarkederne, og at der mobiliseres flere private investeringer, hvilket kræver udvikling af mere effektive og integrerede kapitalmarkeder. Regeringen støtter aktivt arbejdet med at skabe større og mere effektive fælleseuropæiske kapitalmarkeder. Regeringen finder det vigtigt, at der pågår en parallel indsats i EU-landene med produktivitetsforbedrende nationale reformer, så det er attraktivt at investere i virksomheder i EU. Regeringen finder det vigtigt, at et fokus på mobilisering af opsparinger i EU ikke leder til omfattende omstrukturering af eksisterende velfungerende modeller og rammer for finansielle tjenesteydel-

ser. Fokus bør være på tiltag, der mest effektivt tilvejebringer kapital til virksomhederne, samtidig med at borgerne kan opnå gavn herved. Dette kan bl.a. gøres ved at fjerne unødvendige administrative byrder samt ved at finde nye eller alternative løsninger, hvor gevinsterne opvejer byrder og andre omkostninger, og dermed leverer reel merværdi for EU's virksomheder og borgere.

2. Baggrund

ECOFIN skal 13. maj 2025 drøfte Kommissionens meddelelse om en opsparrings- og investeringsunion (SIU) fra 19. marts 2025, som indeholder en beskrivelse af og tidslinje for en række tiltag, som Kommissionen ventes at fremsætte i den kommende tid mhp. at fremme SIU. Meddelelsen om SIU skal desuden ses i lyset af EU's overordnede målsætning om at styrke europæisk konkurrenceevne. Det polske formandskab ønsker med drøftelsen i ECOFIN især at sætte fokus på koblingen mellem SIU og dagsordenen vedrørende regelforenklinger og byrdelempelser i EU, som blandt andet har været omdrejningspunktet for en tidligere meddelelse fra Kommissionen om *gennemførelse og forenkling* fra 12. februar 2025.¹

Kommissionen, EU-landene og Europa-Parlamentet har i de seneste år arbejdet på at fremme en kapitalmarkedsunion ("Capital Markets Union" – CMU) i form af en styrkelse af det finansielle indre marked for alle EU-lande. EU oplever dog fortsat, at ikke-professionelle investorer (husholdninger) i høj grad placerer deres opsparede midler i bankindsud (70 pct.) frem for investeringer i kapitalmarkedsinstrumenter (30 pct.). Opsparingerne via bankindsud spiller en central rolle i EU's økonomi, men øgede (direkte) kapitalmarkedsinvesteringer vil kunne øge kapitalmarkedernes skala og dybde og herigennem tilvejebringe en række finansieringsmuligheder for virksomhederne, herunder finansiering til mere innovative investeringer med højere risiko og forventet afkast end bankfinansiering typisk er egnet til.

Meddelelsen om SIU bygger også videre på den rapport, som den tidligere ECB-formand, Mario Draghi, offentliggjorde 9. september 2024 om EU's konkurrenceevne. Rapporten² var bestilt af kommissionsformanden som indspil til kommende konkurrenceevneinitiativer fra Kommissionen og fokuserede på følgende overordnede indsatsområder: 1) behovet for at lukke innovationsgabene ift. USA og Kina, 2) øget dekarbonisering sammen med styrkelse af konkurrenceevnen og 3) styrket sikkerhed og reduktion af kritiske afhængigheder.

¹ Europa-Kommissionen, "Et enklere og hurtigere Europa: Meddelelse om gennemførelse og forenkling" (COM(2025) 47 af 12. februar 2025).

² For en uddybende gennemgang af rapporten, se samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 18.02.2025 omhandlerende Kommissionens konkurrenceevnekompass, KOM (2025)30.

Endelig skal meddelelsen også ses i sammenhæng med Kommissionens meddelelse om konkurrenceevnekompasset³ fra 29. januar 2025, hvor SIU blev fremhævet som et nøgleelement i styrkelsen af europæisk konkurrenceevne.

3. Formål og indhold

Kommissionen offentliggjorde sin meddelelse om SIU 19. marts 2025. Formålet er at forbedre, hvordan det finansielle system i EU kanalisere opsparinger til investeringer for at sikre en bredere vifte af bedre finansielle muligheder for borgere og virksomheder under hensyntagen til en bæredygtig konkurrenceevne og finansiell stabilitet.

Meddelelsen identificerer fire hovedområder for kommende tiltag, hvor nogle fokuserer på indsatser på EU-niveau, mens andre indsatser i højere grad retter sig mod nationale tiltag i EU-landene. Initiativerne kan inddeles i 1) borgere og opsparing, 2) investeringer og finansiering, 3) integration og omfang og 4) effektivt tilsyn i det indre marked. Meddelelsen peger på bl.a. følgende:

- 1. Fokus på borgere og opsparing:** EU's detailopsparinger spiller en central rolle i at finansiere EU's økonomi, men med SIU lægges op til at tilskynde borgere til at investere mere i kapitalmarkederne frem for at placere midlerne i bankindsparinger. Kommissionen fremhæver, at ordninger med opsparings- og investeringskonti kan øge detailinvestordeltagelsen og derfor bør udbredes i EU på grundlag af eksisterende bedste praksis suppleret med en anbefaling om favorabel skattebehandling. Der lægges samtidig op til en mere koordineret indsats på EU- og nationalt plan for at øge den gennemsnitlige finansielle dannelse i hele EU på baggrund af erfaringer og igangværende initiativer. Derudover skal detailinvestorer have adgang til simpel information om investeringer. Afslutningsvist fremhæver Kommissionen også, at der skal være støtte til yderligere udbredelse af supplerende pensionsordninger, bl.a. med automatisk medlemskab, bedre sporing af pensioner samt betingelser for, at pensionssektoren kan levere bedre resultater på lang sigt.
- 2. Investering og finansiering:** Kommissionen vurderer, at der er et behov for øgede finansieringsmuligheder for alle virksomheder i EU fra opstartsfasen til mere modne virksomheder, herunder et fokus på at øge udbuddet af risikovillig kapital og vækstkapital (også kaldet alternative aktivklasser). Kommissionen lægger derfor op til, at institutionelle investorer som fx forsikringsselskaber og pensionsselskaber skal have bedre adgang til investeringer i egenkapital og alternative aktivklasser, og at reglerne for venture- og vækstkapitalfonde skal være mere fleksible og forholdsmæssige. Kommissionen vil undersøge, hvordan EU kan supplere og mobilisere private investeringer inden for venture- og vækstkapitalområdet, ligesom det skal være lettere at komme ud af investeringer

³ Meddelelse: eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0030&qid=1742376884514

(såkaldt investeringsexit). Der skal ifølge Kommissionen være en mere harmoniseret tilgang til beskatningsforhold i EU for at fremme grænseoverskridende investeringsaktivitet. Slutteligt angiver Kommissionen, at der skal sættes skub i sekuritiseringsmarkederne i EU for at frigøre kapital til långivning til private husholdninger og virksomheder ved at bankerne får mulighed for at overføre risici til dem, der er i stand til at bære dem.

- 3. Integration og omfang:** Kommissionen fremhæver, at det er vigtigt at skabe en dynamisk og modstandsdygtig økonomi i EU. Kommission vil derfor fjerne resterende nationale barrierer, der medfører fragmentation i EU's kapitalmarkeder, bl.a. ved mere totalharmonisering i lovgivning, øget håndhævelse af reglerne og sagsanlæg mod EU-lande, der ikke anvender EU-reglerne korrekt, og øget samarbejde med de europæiske tilsynsmyndigheder. Dette skal understøtte en markedsdrevet konsolidering i EU og bidrage til lettere ageren på tværs af EU-landene for investorer, formidlere og udstedere af værdipapirer. Reglerne for investeringsfondssektoren skal strømlines mhp. at fremme grænseoverskridende aktivitet og koncernaktivitet, reglerne skal moderniseres ift. anvendelse af ny teknologi og finansiell udvikling. Overlappende byrder skal fjernes for at fremme investeringsmuligheder og sænke gebyrer for investorer.
- 4. Effektivt tilsyn i det indre marked:** Harmoniseret tilsyn er en målsætning med SIU, og Kommissionen angiver, at alle operatører på det finansielle marked skal have samme tilsynsmæssige behandling uanset lokation i EU. De europæiske tilsynsmyndigheder vil skulle identificere og håndtere nationale tilgange, der fører til fragmentering og unødige administrative byrder og hindrer grænseoverskridende aktivitet, og de skal gøre øget brug af tilsynskonvergensværktøjer samt stille deres ekspertise og støtte til rådighed på systematisk vis. I tilfælde, hvor markedsdeltagere har en betydelig grænseoverskridende tilstedeværelse, vil Kommissionen overveje at fremsætte forslag om centralisering af tilsynsopgaven.

Meddelelsen peger endvidere på behovet for at fortsætte arbejdet med integration af banksektoren inden for rammerne af bankunionen og samtidig sikre, at EU's banker fx ikke unødigt har andre vilkår end banker i andre jurisdiktioner (dvs. sikre fælles spilleregler ('level playing field')), så de bevarer deres konkurrencedygtighed på det globale marked. I den forbindelse fremhæver Kommissionen færdiggørelse af ordninger til krisehåndtering af nødlidende kreditinstitutter og nationale indskydergarantiordninger (CMDI) og en sektorfinansieret fælles indskyderforsikringsordning (EDIS).

Slutteligt vil Kommissionen offentliggøre en midtvejsevaluering af opsparings- og investeringsunionen senest i 2. kvartal 2027 efter inddragelse af interesserter.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Konkrete initiativer mhp. at fremme SIU kan have statsfinansielle konsekvenser. Det gælder fx initiativer, der ændrer det nuværende tilsynssetup eller øger brugen af offentlige midler til at mobilisere privat kapital.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser. Konkrete initiativer, der har til formål at styrke europæisk konkurrenceevne, vil kunne have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, særligt i det omfang initiativerne bidrager til at styrke og effektivisere rammebetingelserne for udbuddet af risikovillig kapital.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. SIU kan have positive samfundsøkonomiske effekter for EU-landene ved fx at mobilisere yderligere risikovillig kapital og dermed bidrage til at fremme innovation og vækst i EU.

8. Høring

Kommissionens meddelelse blev sendt i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor 20. marts 2025 med frist for bemærkninger den 3. april 2025, *jf. grund- og nærhedsnotat vedr. Kommissionens meddelelse om opsparings- og investeringsunionen – en strategi til fremme af borgernes velstand og økonomisk konkurrenceevne i EU, KOM (2025) 124 af 23. april 2025.*

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene forventes at tage positivt imod meddelelsen. Der er bred støtte til at styrke kapitalmarkederne i EU, herunder den tidligere kapitalmarkedsunion og fortsættelsen i form af opsparings- og investeringsunionen, omend der kan være uenighed om konkrete tiltag. Der har været bred opbakning blandt EU-landene til at øge brugen af erfaringsudveksling for at fremme nye ideer og metoder på tværs af jurisdiktioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen tager overordnet positivt imod Kommissionens meddelelse og vil tage stilling til de kommende konkrete forslag i takt med, at de fremlægges, herunder tilgangen til opfordringer om nationale tiltag.

For regeringen er det vigtigt at gøre det lettere at starte og drive virksomhed og investere i Europa ved at forenkle reguleringen og derigennem fjerne unødvendige administrative byrder. EU skal have fælles spilleregler også for virksomheder og kapital, men løsningerne skal sikre, at gevinsterne opvejer byrder og andre omkostninger og leverer reel merværdi for EU's virksomheder og borgere, ikke mere kompleksitet. Det er vigtigt, at nye lovgivningsinitiativer er forenelige med forenklingsdagsordenen og princippet om færrest mulige byrder, som uden opvejes af gevinsterne.

Regeringen finder, at yderligere mobilisering og tiltrækning af privat kapital er afgørende for EU's konkurrenceevne og for at kunne finansiere øvrige politiske prioriteter. Det kræver udvikling af mere effektive og integrerede kapitalmarkeder i Europa, herunder igennem opsparings- og investeringsunionen. Regeringen støtter aktivt et større og mere effektivt fælleseuropæisk kapitalmarked, ligesom regeringen løbende vil vurdere relevante nationale skridt, der vil kunne bidrage til at styrke kapitalmarkederne. Regeringen støtter samtidig meddelelsens klare budskab om at EU-landene skal fokusere på, at borgerne opbygger pensionsopsparinger, da det vil være til gavn for både kapitalmarkedernes dybde og virksomhedernes finansieringsmuligheder, men også for at aflaste offentlige budgetter på sigt samt for borgeren selv. Det danske pensionssystem med arbejdsmarkedspensioner ventes at udgøre "best practice" og dermed benchmarket for Kommissionens anbefalinger.

Regeringen er åben over for alle nye initiativer, der styrker kapitalmarkederne og øger investeringerne i EU, såfremt der påvises merværdi. Det er i den forbindelse vigtigt, at erhvervslivets rammevilkår samtidig forbedres, ligesom der bør gennemføres nødvendige strukturreformer aht. virksomhedernes produktivitet og produktionsmuligheder, så det også er attraktivt at investere i de europæiske virksomheder.

Fælleseuropæiske markedsbaserede investerings- og opsparingsprodukter/konti kan mobilisere privat kapital. Regeringen er åben over for at genbese, om eksisterende rammer for investeringsprodukter og -konti rammer den rette balance mellem risiko ved et givet produkt og krav forbundet med at udbyde eller købe produktet.

Regeringen står klar til at dele danske erfaringer med fx aktiesparekontoen og grundlaget for det danske pensionssystem.

Det er vigtigt, at overvejelser om ændringer i den nuværende tilsynsstruktur i form af øget centraliseret tilsyn, dvs. flytning af nationale tilsynskompetencer til europæiske finansielle tilsynsmyndigheder, eller øget harmonisering eller

konvergens i tilsynspraksis, tager udgangspunkt i solide konsekvensanalyser og velbelyst merværdi.

Regeringen finder det hensigtsmæssigt med øget vidensdeling vedr. finansiel dannelse på EU-niveau og imødeser Kommissionens kommende initiativer på området. Samtidig er det vigtigt for regeringen, at det konkrete arbejde med styrket finansiel dannelse foregår nationalt, da det er en national kompetence.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse vedrørende opsparrings- og investeringsunionen (SIU) blev oversendt til Folketingets Europaudvalg 23. april 2025.

Dagsordenspunkt 3: Forslag om låneinstrument til forsvarsinvesteringer (SAFE)

1. Resume

ECOFIN vil 13. maj 2025 drøfte formandskabets kompromisforslag vedr. etablering af et nyt låneinstrument mhp. udlån til forsvarsinvesteringer og styrkelse af den europæiske forsvarsindustri ('Security Action For Europe – SAFE). Det er muligt, at der ifm. ECOFIN 13. maj vil kunne opnås overordnet enighed om instrumentet, og at det på den baggrund vil kunne blive vedtaget på et efterfølgende rådsmøde i maj 2025.

Formandskabets kompromisforslag til SAFE-instrument ventes at ligge tæt op ad Kommissionens forslag af 19. marts 2025, som blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 4. april 2025. De væsentligste justeringer i kompromisforslaget sammenholdt med Kommissionens forslag ventes at vedrøre de områder, som instrumentet kan anvendes til at finansiere samt beslutningsproceduren, hvor der nu lægges op til, at det er Rådet der træffer afgørelse om tildeling af lån frem for Kommissionen, hvilket der blev lagt op til i Kommissionens forslag.

Kompromisforslaget indebærer som Kommissionens forslag et nyt finansielt instrument på op til 150. mia. euro til støtte i form af lån til EU-landene, som under instrumentet kan anmode om finansiell assistance til finansiering af fællesindkøb og anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarsunderstøttende produkter, der falder inden for en række fastsatte områder.

Med låneinstrumentet bemyndiges Kommissionen til at låne penge på de finansielle markeder, mhp. at provenuet herfra genudlånes til de EU-lande, der måtte anmode herom. Lånene vil skulle udmøntes gennem fælles indkøb og anskaffelser af forsvarsmateriel, hvor mindst et land, der deltager i et fælles indkøb eller anskaffelse, modtager lån fra instrumentet. Ud over EU-lande vil EØS-EFTA-lande (Norge, Island eller Liechtenstein), EU-kandidatlande (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Moldova, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien, Tyrkiet og Ukraine), potentielle EU-kandidatlande (Kosovo) og lande som EU har en sikkerheds- og forsvarsaftale med (Albanien, Japan, Moldova, Nordmakedonien, Norge og Sydkorea) også kunne deltage i fælles indkøb og anskaffelser, såfremt de selv tilvejebringer finansiering.

De første 12 måneder af instrumentets levetid vil være undtaget kravet om fælles indkøb, men det skal fortsat være muligt for andre lande at tilgå kontrakter indgået af enkeltlande i denne periode. Der lægges desuden op til, at fælles indkøb eller anskaffelser foretages inden for rammerne af en række betingelser for udbudsproceduren, som skal sikre at den europæiske forsvarsindustri styrkes. Det gælder bl.a. krav til lokation for leverandører og krav om at

mindst 65 pct. af komponenter i et fælles indkøbt slutprodukt – målt som omkostningers andel af de samlede omkostninger - skal have oprindelse i et EU-land, et EØS-EFTA-land eller Ukraine.

Lande, der ønsker at anvende instrumentet, skal inden for seks måneder efter ikrafttrædelse indsende en anmodning i form af en låneansøgning, der suppleres af en investeringsplan. Planen vil skulle indeholde en række beskrivelser, herunder en beskrivelse af indkøbet og dets overensstemmelse med instrumentets anvendelsesområde. Kommissionen vil på baggrund af en vurdering af modtagne ansøgninger stille forslag om tildeling af lån, hvorefter Rådet vil have fire uger til at vedtage det pågældende lån. Fordelingen af udlån mellem landene skal leve op til en bestemmelse om at de tre lande med den største andel af den samlede finansielle assistance ikke tilsammen må modtage mere end 60 pct. af den samlede finansielle assistance.

Regeringen finder det væsentligt, at EU-landene investerer mere i forsvar, og at det gøres hurtigt for at sikre europæisk oprustning og styrkelsen af Europas forsvarsevne med henblik på, at Europa skal kunne forsvare sig selv senest i 2030, herunder som bidrag til transatlantisk sikkerhed. Regeringen støtter generelt indholdet i det ventede kompromisforslag til et låneinstrument, herunder at instrumentet er midlertidigt og udmøntes gennem udlån til EU-landene, samt at instrumentet bidrager til en hurtig og effektiv oprustning, der samtidig kan styrke den europæiske forsvarsindustri. Regeringen kan på den baggrund tilslutte sig en evt. enighed i Rådet om et SAFE-instrument på linje med det ventede kompromisforslag, der vurderes i overensstemmelse med forhandlingsoplægget af 4. april 2025 i Folketingets Europaudvalg.

2. Baggrund

Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste har 19. marts 2025 fremlagt en forsvarspakke, der skal understøtte opbygningen af EU's forsvarsevne frem mod 2030. Pakken kommer i forlængelse af Kommissionens *REARM Europe* plan for oprustning af europæisk forsvar, som blev annonceret af kommissionsformanden 4. marts 2025. Pakken indeholder følgende udspil fra Kommissionen:

- Hvidbog om fremtiden for europæisk forsvar
- Forslag til nyt låneinstrument mhp. udlån til forsvarsinvesteringer ('Security Action for Europe' - SAFE), der skal sikre en styrket forsvarsindustriel kapacitet i Europa
- Meddelelse vedr. anvendelse af de finanspolitiske reglers nationale undtagelsesklausul mhp. fremme af forsvarsinvesteringer

Hvidbogen om fremtiden for europæisk forsvar, *European Defence Readiness 2030*, skitserer det aktuelle trusselsbillede i Europa og understreger vigtigheden af, at EU hurtigt opbygger sin forsvarsevne frem mod 2030. Det skal sikre, at EU er i stand til at tage et større ansvar for egen sikkerhed, og derved også bidrage til transatlantisk sikkerhed. Hvidbogen peger på syv områder for kritiske

forsvarskapabiliteter: 1) luft- og missilforsvar, 2) artillerisystemer, 3) ammunition og missiler, 4) droner og anti-drone systemer, 5) militær mobilitet, 6) kunstig intelligens, kvante, cyber og elektronisk krigsførelse og 7) forudsætningskabende kapabiliteter og beskyttelse af kritisk infrastruktur. Disse områder går igen i forslaget til låneinstrumentet.

Forslaget til låneinstrument ('Security Action For Europe' – SAFE), indebærer et nyt finansielt instrument til støtte i form af lån til EU-landene til investeringer i forsvarsmateriel mhp. at styrke den forsvarsindustrielle base i Europa. Meddelelsen om aktivering af den nationale undtagelsesklausul inden for EU's finanspolitiske regler udlægger overordnede retningslinjer og Kommissionens intentioner ift. anvendelse af den nationale undtagelsesklausul til fremme af forsvarsinvesteringer i EU-landene.

På det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 6. marts 2025, var der fuld opbakning til REARM Europe-planen, mens Det Europæiske Råd 20.-21. marts havde en første drøftelse af pakken publiceret 19. marts, hvor der generelt var enighed om hurtigt at tage arbejdet med pakken videre.

Forslaget til et nyt låneinstrument målrettet forsvarsinvesteringer bliver hastebehandlet, og der kan muligvis opnås enighed i Rådet i maj 2025. Efter en eventuel vedtagelse af låneinstrumentet i Rådet vil Kommissionen påbegynde implementeringen af instrumentet på linje med de vedtagne bestemmelser.

Hvidbogen ventes at være genstand for kommende drøftelser i Rådet og være retningsgivende for kommende udspil og indsatser på det sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Konkrete forslag til Rådets beslutninger om anvendelsen af den nationale undtagelsesklausul ventes præsenteret i juni mhp. behandling på ECOFIN i juli. Folketingets Europaudvalg forelægges de to sager i særskilte forløb.

Hjemmel

Kommissionen anfører i sit forslag til låneinstrument (SAFE), at det har hjemmel i EU-traktatens (TEUF) artikel 122 om vedtagelse af foranstaltninger i tilfælde af vanskeligheder i en medlemsstat, der fremgår af EU-traktatens afsnit VIII om den økonomiske og monetære politik. Artiklen indebærer, at der kan ydes finansiell assistance fra EU til et EU-land truet af alvorlige vanskeligheder som følge af naturkatastrofer eller exceptionelle omstændigheder uden for landets kontrol. Forslag med hjemmel i artikel 122 skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal og vil omfatte alle EU-lande.

3. Formål og indhold

ECOFIN vil 13. maj 2025 drøfte formandskabets kompromisforslag vedr. etablering af et nyt låneinstrument mhp. udlån til forsvarsinvesteringer og styrkelse af den europæiske forsvarsindustri ('Security Action For Europe' – SAFE). Det er muligt, at der ifm. ECOFIN 13. maj vil kunne opnås overordnet enighed om

instrumentet, og at det på den baggrund vil kunne blive vedtaget på et efterfølgende rådsmøde i maj 2025.

Formandskabets kompromisforslag til SAFE-instrument ventes at ligge tæt op ad Kommissionens forslag af 19. marts 2025, som Folketingets Europaudvalg blev forelagt til forhandlingsoplæg 4. april 2025. De væsentligste justeringer i kompromisforslaget sammenholdt med Kommissionens forslag ventes at vedrøre følgende bestemmelser:

- Områderne som instrumentet kan anvendes til at finansiere. Kompromisforslaget lægger bl.a. op til at tilføje *kapabiliteter til landoperationer og supportsystemer hertil* samt *maritime kapabiliteter til overflade- og undervandsoperationer*.
- Beslutningsproceduren. Kompromisforslaget lægger op til, at det er Rådet der træffer beslutning om tildeling af lån fra SAFE-instrumentet i stedet for Kommissionen, som der var lagt op til i Kommissionens forslag.
- Fremskridtsrapporter. Kompromisforslaget lægger op til, at lande, der optager lån under instrumentet, alene skal aflevere betalingsanmodninger mhp. at få udbetalt lån, og derfor ikke skal aflevere fremskridtsrapporter hvert halve år, som der var lagt op til i Kommissionens forslag. Der er ikke ændret på kriterierne for udbetaling af lån pba. betalingsanmodningerne.

SAFE-instrumentet forhandles på teknisk niveau fremmod ECOFIN 13. maj 2025. I det følgende gennemgås det ventede hovedindhold i det kompromisforslag fra formandskabet, som ventes behandlet på ECOFIN 13. maj 2025. Substandsændringer ift. gengivelsen af Kommissionens forslag beskrevet i samlenotatet oversendt til Folketingets Europaudvalg 27. marts er markeret med fed samt streger i venstre margen.

Formandskabets ventede kompromisforslag

Formandskabets ventede kompromisforslag, indebærer, at der etableres et EU-finansieringsinstrument til at yde finansiel assistance i form af lån til EU-landes fællesindkøb og anskaffelse af forsvarsmateriel.

Instrumentet har til formål at styrke den europæiske forsvarsindustri, hvilket skal ske gennem lånebetingelser, der forpligter låntagerne til at indkøbe materiel, hvor minimum 65 pct. af omkostningerne forbundet med komponenter i slutproduktet er produceret i Europa, og hvor indkøb af forsvarsmateriel sker som et fællesindkøb mellem flere lande.

Anvendelsesområde og betingelser

Forslaget ventes at lægge op til, at et EU-land kan anmode om finansiel assistance til at finansiere fælles indkøb og anskaffelser af forsvarsmateriel, hvis finansiering af aktiviteter falder inden for følgende to kategorier, der overordnet svarer til de kapabilitetsprioriteter, som defineres i hvidbogen:

1. Ammunition og missiler, artillerisystemer, **kapabiliteter til landoperationer og supportsystemer hertil**, mindre droner og relaterede anti-

dronesystemer (NATO klasse 1), beskyttelse af kritisk infrastruktur, cyber og militær mobilitet **inklusiv mobilitetshæmmende kapabiliteter**.

2. Luft- og missilforsvar, **maritime kapabiliteter til overflade- og undervandsoperationer**, øvrige droner og relaterede anti-dronesystemer (NATO klasse 2 og 3), forudsætningsskabende kapabiliteter, beskyttelse af rumbaserede kapaciteter, kunstig intelligens og elektronisk krigsførelse.

Kompromisforslaget ventes at lægge op til, at instrumentet kan anvendes til køb og anskaffelse af forsvarsprodukter som falder inden for direktiv 2009/81/EC, der regulerer indkøb af militært udstyr. Der lægges også op til, at andre produkter til brug for forsvar, dvs. produkter, som falder uden for områderne fastsat af direktiv 2009/81/EC, men som er nødvendige for eller har til formål at understøtte forsvarsmæssige formål, vil indgå i definitionen. Der lægges desuden op til, at lånene under instrumentet også kan benyttes til fællesanskaffelser til gavn for Ukraine.

Det vil være en betingelse for at modtage lån under instrumentet, at lånet anvendes til at finansiere fælles indkøb af forsvarsmateriel og forsvarsunderstøttende produkter, samt at selve långivningen er afgrænset til udlån til EU-lande. Fælles indkøb er i forslaget defineret som et indkøb af forsvarsmateriel inden for ovennævnte kategorier gennemført af ét EU-land sammen med et andet EU-land, eller sammen med et EØS-EFTA-land (Norge, Island og Lichtenstein) eller Ukraine. EU-kandidatlande (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Moldova, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien, Tyrkiet og Ukraine), potentielle EU-kandidatlande (Kosovo) eller lande som EU har en sikkerheds- og forsvarsaftale med (Albanien, Japan, Moldova, Nordmakedonien, Norge og Sydkorea) kan også deltage i de fælles indkøb. Definitionen indebærer, at mindst et af de deltagende EU-lande modtager lån gennem SAFE. Lande uden for EU, som deltager i de fælles indkøb, skal selv tilvejebringe finansiering. Inden for de første 12 måneder efter ikrafttrædelse af SAFE-forordningen kan et land, der får støtte fra SAFE, dog være undtaget fra kravet om fællesanskaffelser, såfremt landet aktivt sikrer, at mindst et andet land senere kan tilslutte sig indkøbet på lige vilkår.

Fælles indkøb og anskaffelse af forsvarsmateriel, hvor mindst et land modtager finansiel assistance under SAFE-instrumentet, vil være fritaget for moms.

Derudover indeholder formandskabets ventede kompromisforslag en række generelle betingelser om, hvor forsvarsmateriellet kan indkøbes. Der stilles en række kriterier til indgåelse af kontrakter, der skal sikre, at instrumentet primært målrettes investeringer i den europæiske forsvarsindustri, herunder bl.a. et kriterie om, at 65 pct. af omkostninger til komponenterne i et slutprodukt der indkøbes i fælleskab skal have oprindelse i et EU-land, EØS-EFTA -land eller Ukraine.

En indgået kontrakt eller rammeaftale, der opfylder forslagets kriterier, kan i visse tilfælde ændres, såfremt lande, der står uden for kontrakten eller rammeaftalen, ønsker at indgå i fællesindkøb. Der lægges op til, at det være tilstrækkeligt, at blot et af landene modtager lån under instrumentet. **Fælles indkøb under instrumentet kan desuden indeholde eksisterende kontrakter, der er indgået forud for ikrafttrædelse af instrumentet, såfremt kriterierne for fælles indkøb er opfyldt.**

Ved brug af instrumentet forpligter de respektive EU-lande sig til at inkludere en beskrivelse af aktiviteter, som styrker forsyningssikkerhed og modstandsdugtighed, særligt ved at facilitere adgang til forsvarssektoren for SMV'er, mid-caps og nye aktører på markedet.

Finansiering og type af finansiel assistance

Den finansielle assistance vil være i form af lån fra Kommissionen til et EU-land. Modtagerlandet skal tilbagebetale lån, inkl. en rente, som svarer til Kommissionens omkostninger forbundet med at finansiere lånene. Den finansielle assistance kan ikke overstige 150 mia. euro for alle EU-lande samlet set.

Med instrumentet bemyndiges Kommissionen til at optage lån på de finansielle markeder mhp. at provenuet herfra genudlånes til de EU-lande, der måtte anmode herom. Det er de enkelte modtagerlande af lån, som er ansvarlige for tilbagebetalingen af lånene samt rente- og administrationsomkostninger.

De lån, som Kommissionen optager på markederne, garanteres under EU-budgettets indtægtsloft, der angiver den øvre grænse for EU-landenes årlige betalinger. Indtægtsloftet er fastsat højere (1,4 pct. af EU's BNI) end de årlige udgiftslofter for EU-budgettet (ca. 1 pct. af EU's BNI) af hensyn til, at Kommissionen kan anmode om betalinger fra EU-landene ud over udgiftslofterne i tilfælde af eventuel indfrielse af garantiforpligtigelser. Forskellen mellem disse to lofter betegnes ofte som EU-budgettets "headroom".

Indfrielse af garantien vil alene være relevant, hvis et modtagerland midlertidigt ikke kan tilbagebetale forfaldne afdrag og renter. De nærmere betingelser for tilbagebetaling af lån fastlægges i låneaftaler mellem Kommissionen og de modtagende lande. De udstedte obligationer til at finansiere lånene kan dog maksimalt have en løbetid på 45 år.

Operationalisering

SAFE-instrumentet vil være et midlertidigt låneinstrument, hvor lande, der an søger, kan få tildelt lån, som kan blive udbetalt i rater frem til den 31. december 2030 pba. betalingsanmodninger. Det ventede forslag indebærer op til to ansøgningsrunder:

1. En runde med frist for ansøgninger seks måneder efter låneinstrumentets ikrafttrædelse. Forslaget til låneinstrument lægger op til, at Kommissionen

skal arbejde for en hurtig godkendelse af ansøgninger indsendt i denne første runde.

2. En eventuel anden runde vedr. eventuelle tilbageværende midler med frist for ansøgning 31. december 2026. Forslaget indebærer, at Kommissionen skal **behandle** ansøgninger indsendt ifm. denne eventuelle anden runde senest 30. juni 2027.

Låneansøgningerne skal suppleres af en *investeringsplan for europæisk forsvarsindustri*, som skal indeholde følgende elementer:

3. En beskrivelse af indkøbet og dets overensstemmelse med instrumentets anvendelsesområde.
4. En beskrivelse af planlagte aktiviteter, estimerede udgifter og foranstaltninger ifm. indkøbet.
5. Hvor relevant, en beskrivelse af eventuel involvering af Ukraine i aktiviteter, udgifter og tiltag, eller af forventede aktiviteter, som vil være til gavn for Ukraine i forsvarsplanen.
6. En beskrivelse af de planlagte indkøb og aktiviteters overensstemmelse med betingelserne for långivning via SAFE.

Betalingsanmodninger **kan indsendes op til to gange årligt**, og skal indeholde tilstrækkelige begrundelser for anmodningen, **hvilket indebærer dokumentation for fremskridt ift. opfyldelsen af investeringsplanen**. Ved en positiv vurdering af en **betalingsanmodning** træffer Kommissionen beslutning om udbetaling af lånet. Hvis Kommissionen vurderer en betalingsanmodning som utilstrækkelig kan hele eller dele af det tildelte lån suspenderes. Ansøgerlande kan i deres investeringsplaner dog anmode om en forudbetaling på op til 15 pct. af det samlede tildelte lånebeløb, som udbetales efter Kommissionens vurdering, når låneaftalen er trådt i kraft.

For at kunne træffe beslutning om tildeling af lån under instrumentet og godkendelse af betalingsanmodninger skal Kommissionen have fuld adgang til oplysninger, herunder klassificerede oplysninger, der er nødvendige for at verificere betingelserne for udbetaling af betalinger og for at gennemføre relevante kontroller, vurderinger, revisioner og undersøgelser.

Regler og beslutning om fordeling

Det ventede forslag fastlægger en regel for fordelingen af den finansielle assistance mellem EU-landene. Det indebærer, at de tre lande med den største andel af den samlede finansielle assistance ikke tilsammen kan have en andel, som overstiger 60 pct. af den samlede finansielle assistance på op til 150 mia. euro. Det skal sikre, at den finansielle assistance ikke i for høj grad koncentrerer på nogle få og store lande.

På en vurdering af et ansøgerlands investeringsplan for europæisk forsvarsindustri vil Kommissionen **stille forslag til Rådet** om tildeling af lån under instrumentet. Kommissionens **forslag** skal indeholde 1) en vurdering af ansøgerlandenes investeringsplan og 2) størrelse på det tildelte lån, såfremt Kommissionen vurderer ansøgningen positivt. Kommissionen skal foretage sin vurdering **og fremsætte sit forslag** uden unødigt forsinkelse.

I **sine forslag** om tildeling af lån under instrumentet, skal Kommissionen tage hensyn til ansøgende landes aktuelle og forventede finansieringsbehov samt omfanget af øvrige modtagne og planlagte ansøgninger. I tilfælde af behov for prioritering mellem ansøgere skal tildeling ske på principper om ligebehandling, solidaritet, proportionalitet og transparens.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er ikke medlovgiver på forslaget.

Forslaget indebærer, at Kommissionen årligt skal orientere Europa-Parlamentet om anvendelsen af den finansielle assistance tilgængelig via låneinstrumentet.

5. Nærhedsprincippet

Idet der er tale om finansiell assistance til *nationale* indsatser, vurderes forslaget at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har karakter af en forordning, som er direkte gældende i EU-landene.

Følgende eksisterende lovgivning om moms, følger det af momsloven, som i vidt omfang udgør en implementering af momssystemdirektivet, at levering af varer og ydelser mod vederlag i Danmark som udgangspunkt er momspligtig. Levering af en række varer og ydelser er allerede fritaget for momspligt. Det gælder blandt andet salg, ombygning, vedligeholdelse, befragtning og udlejning af skibe og luftfartøjer og tilhørende udstyr.

Forslaget indeholder et forslag om momsfritagelse af levering, indførsel og erhvervelse af følgende varer, når disse indkøbes med midler fra låneinstrumentet:

7. Ammunition og missiler, artillerisystemer, kapabiliteter til landoperationer og supportsystemer hertil, mindre droner og relaterede anti-dronesystemer (NATO klasse 1), beskyttelse af kritisk infrastruktur, cyber og militær mobilitet inklusiv mobilitetshæmmende kapabiliteter.
8. Luft- og missilforsvar, maritime kapabiliteter til overflade- og undervandsoperationer, øvrige droner og relaterede anti-dronesystemer (NATO klasse 2 og 3), forudsætningsskabende kapabiliteter, beskyttelse af rumbaserede kapaciteter, kunstig intelligens og elektronisk krigsførelse.

Idet der er tale om en forordning, skal fritagelsen ikke indsættes i hverken momssystemdirektivet eller momsloven for at få virkning. Fritagelsen gælder således umiddelbart fra og med datoen for ikrafttrædelse af forordningen.

Det undersøges, hvorledes fritagelsen konkret skal administreres. Der udestår således en stillingtagen til, om der konkret skal udarbejdes en fritagelsesattest, som leverandøren skal opbevare som dokumentation for det momsfrie salg.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Garantien for lånet via EU-budgettets indtægtsloft indebærer, at EU-landene indirekte garanterer for lånet. Evt. manglende tilbagebetaling af lån vil således kunne have betydelige negative statsfinansielle konsekvenser sfa. garantistillelsen i EU-budgettet. Danmark hæfter for omkring 2,3 pct. af EU's samlede forpligtelser under EU's indtægtsloft, hvilket svarer til ca. 3,5 mia. euro eller 25,7 mia. kr. af instrumentets samlede lånekapacitet på 150 mia. euro.

Ved udstedelse af en garanti skal der tilvejebringes finansiering svarende til den beregnede statsfinansielle risiko ved garantien, *jf. budgetvejledningen 2.2.15*. Garantien medfører således behov for, at der finansieres en risikopræmie svarende til den danske andel af den kreditrisiko, der er forbundet med genudlånene. De statsfinansielle risici forbundet med ordningen vurderes til en risikopræmie på 0,3 pct. af den danske andel af den samlede låneramme der derved skønnes isoleret at ville indebære statsfinansielle udgifter på ca. 76 mio. kr. årligt.

Fsva. forslaget om momsfrigtagelse gælder dette kun for indkøb, der foretages ved fællesindkøb ifm. udmøntningen af låneinstrumentet. Der vurderes ikke at være provenumæssige og dermed statsfinansielle konsekvenser forbundet med denne del af forslaget. Det skyldes, at momsfrigtagelsen ikke gælder for statens eksisterende aftaler, men alene for de indkøb, der er foretaget under SAFE-ordningen. Idet momsfrigtagelsen indebærer reducerede omkostninger ifm. indkøb af forsvarsmateriel, som modsvares af en tilsvarende reduceret indtægt på momskontoen, vil det ikke have provenumæssige konsekvenser for staten. Det bemærkes dog, at det vil være nødvendigt at tage højde for momsfrigtagelsen i forbindelse med kontrakter indgået ifm. fælles indkøb under låneinstrumentet.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Udmøntningen af låneinstrumentet vil kunne have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i det omfang udlån fra instrumentet anvendes til indkøb af vare- og tjenesteydelser fra europæiske virksomheder, som ikke havde været foretaget uden støtte fra instrumentet. EU-tiltag der er med til at sætte mål og retning for europæisk oprustning vil generelt kunne bidrage til større og mere langsigtede ordrer, og dermed forudsigelighed i efterspørgslen på forsvarsrelaterede produkter og ydelser i den europæiske forsvarsindustri. Dette vil sandsynligvis være med til at skabe forudsigelige rammer for europæiske forsvarsvirksomhedernes produktion af forsvarsmateriel, hvilket kan styrke det indre

marked for forsvarsmateriel i sin helhed og dermed have positive spillover-effekter i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Etablering af et låneinstrument på linje med Kommissionens forslag vurderes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Forslaget har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene er generelt enige om behovet for en hurtig og effektiv europæisk oprustning, som kan styrke europæisk sikkerhed og forsvar, og der opleves bred opbakning til Kommissionens forslag om SAFE-instrumentet. Fra Kommissionens side ventes desuden et ønske om, at lande med robuste økonomier, herunder Danmark, vil deltage i fælles indkøb, hvor finansiering fra låneinstrumentet til nogle af de deltagende lande indgår.

Formandskabets kompromisforslag, som der ventes overordnet støtte til blandt mange EU-lande, afspejler en række balancer mellem EU-landenes forskellige hensyn. Nogle lande har fx givet udtryk for forskellige holdninger fsva. kriterier for udmøntning af låneinstrumentet. Nogle lande har udtrykt støtte til kravet om, at indkøb og anskaffelse af forsvarsmateriel primært skal ske hos europæiske virksomheder, mens andre lande understreger behovet for en hurtig oprustning og vigtigheden af fortsat militær støtte til Ukraine, hvor fokus på europæiske leverandører kan begrænse udbuddet af forsvarsmateriel og herved forsinke processen. Dertil har der været forskellige ønsker til anvendelsesområdet og de specifikke kapabilitetsområder, der skal inkluderes i anvendelsesområdet.

Der har bl.a. også været drøftelse af, hvorvidt kredsen af lande uden for EU, der kan deltage i projekter finansieret af instrumentet, er passende, eller om denne kreds eventuelt bør udvides med øvrige ligesindede lande.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser med stor alvor på den aktuelle sikkerhedspolitiske situation og arbejder for, at EU hurtigst muligt kan tage vare på egen sikkerhed samt sikre fortsat støtte til Ukraine. Regeringen finder det i det lys væsentligt, at EU-landene investerer mere i forsvar, at det gøres i fællesskab og at det gøres hurtigt for at sikre europæisk oprustning og styrkelsen af Europas forsvarsevne med henblik på, at Europa skal kunne forsvare sig selv senest i 2030, herunder som bidrag til transatlantisk sikkerhed. Regeringen støtter på den baggrund og på linje med forhandlingsoplæggene af 4. april og 5. marts 2025 i Folketingets Europaudvalg, at Kommissionen har fremsat forslag til et låneinstrument (SAFE), samt at dette behandles hurtigt og effektivt i Rådet.

Regeringen støtter generelt indholdet i formandskabets ventede kompromisforslag til låneinstrument. Regeringen kan på den baggrund tilslutte sig det kompromisforslag om et SAFE-instrument, som der kan opnås enighed om i Rådet,

evt. på linje med det ventede kompromisforslag, og som vurderes i overensstemmelse med forhandlingsoplægget af 4. april 2025 i Folketingets Europaudvalg.

Regeringen finder det væsentligt, at instrumentet er midlertidigt og udmøntes gennem udlån til EU-landene, der giver EU-lande med relativt høje finansieringsomkostninger på de finansielle markeder mulighed for at optage lån på mere favorable vilkår til opbygning af kritiske forsvarskapabiliteter i Europa. Det er vigtigt at instrumentet generelt baseres på sunde økonomiske principper, der bevarer incitamentet til ansvarlig økonomisk politik i EU-landene.

Regeringen finder det væsentligt, at låneinstrumentet bidrager til reel og hastig opbygning af europæisk forsvarsevne, der afspejler den aktuelle, sikkerhedspolitiske situation, og målrettes udlån til finansiering af aktiviteter, der vurderes at styrke europæisk forsvar og sikkerhed på linje med det nuværende forslag. Regeringen støtter dertil, at instrumentet bidrager til en styrket europæisk forsvarsindustri og et styrket fælleseuropæisk forsvarssamarbejde, som en central forudsætning for europæisk oprustning og forsvarsevne samt med henblik på at understøtte NATOs forsvarsplanlægning. Det er derfor vigtigt, at man med instrumentet sender et styrket efterspørgselssignal til europæisk forsvarsindustri, at man bidrager til øget interoperabilitet mellem EU-lande, samt at man fremmer stordriftsfordele i form af forbedrede pris- og leveringsvilkår. Ligeledes er det positivt, at man sikrer god adgang for SMV'er på tværs af landene. Det er derfor væsentligt, at der sikres en balanceret tilgang til procedurer for indkøb, hvor der tages hensyn til behovet for en hurtig og omkostningseffektiv europæisk oprustning samtidig med, at den europæiske forsvarsindustri styrkes.

Det er ligeledes vigtigt for regeringen, at kompetencefordelingen i EU-traktaten respekteres.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om forslag til et nyt låneinstrument (SAFE) blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 4. april 2025.

Sagen om Kommissionens *REARM Europe* plan for oprustning af europæisk forsvar blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 5. marts 2025.

Udvidet grund- og nærhedsnotat om Kommissionens Hvidbog om fremtiden for europæisk forsvar blev oversendt til Folketingets Europaudvalg 29 april 2025.